

napajali, in sicer nek grof, ki se navadno ne zmeni za kmeta, se je tako ponižal, le da bi ga premotil. Od Gradišarce so večkrat tirjali pooblastila, ali zastonj, letos se ni dala oslepariti, kakor pri poslednji volitvi pred 3 leti, temuč je ostala zvesta narodnej stranki. Kakor možje prave korenine so se obnašali vsi kmet. veliki posestuiki, noben glas ni šel v zgubo; kakor so se bili pogovorili, tako so glasovali.

Posebno pa gre slava za volitev v tej skupini g. J. Bartu, Hriberniku, p. d. Fuks-u, Jesenku in Mart. Uršēju ali Petriču, ki so veliko k tej lepej slogi, in s tem k zmagi pripomagali. Slava jim, slava vsem volilcem!

Svojo jezo in srd je premagana svojat izlila nad mestnim župnikom s tem, da mu je v nedeljo potem zjutraj ob dveh mačjo godbo omislila. Ali velikega poguma pri tej priložnosti niso pokazali mestni pobalini. En sam strel pokne in vse se je v divji beg podalo. Ali je to lep sad Vaše nemške kulture, da če ne morete sami gospodovati, pa nasprotnika zasramujete in preganjate!? Ravno zdaj so tudi volitve kmečkih občin končane. **Enoglasno** so izvoljeni s 32 glasovi vsi narodni kandidati. O tej volitvi pa prihodnjič. Slava!

Od sv. Lovrenca pod Prežinom. (Pesji lovec.) Najemnik Prežinskega lova ima čudnega lovskega nadzornika; kar on vstrelji, gotovo še živi, ali pa mora ubijati. Mora pa tudi imeti slabe oči, ali pa prav slabo puško. Ker poleti ne smeje zajecv strelati, začel je pokati po psih. Po Prežinu hodi pes, ki nosi celi „šus“ in se lovcu prav šegavo smeji. — Ne dolgo je poknil po nekem mesarskem pesu, ki je za kuzloj hodil; pa zadel ga je tako, da ga je moral s polenom ubijati. Ker pa uboga žival še ne pogine, vrgel njo je v Volglajno. Pes se skobaca iz vode in je še živel kake 4 dni; še le od lakote, in ker mu je hrabri strelec samo zadnje noge odbil, je erknil po dolgem trpinčenju. Pa to še ni vse. Poginjenega psa neče nikdo pokopati, in akoravno je srenja to e. kr. glavarstvu naznanila, ležal je mrtvi pes kakih 8 dni in razširjal res pesji smrad. Ne služi taki strelec pohvale, ki namesto zajca obstrelji mesarskega psa? Ker ta junaški lovec in strelec nima premoženja, da bi psa plačal, bo mu vsak privošil, da bi šel „kašo“ jest. Sramota za moža, ki je tako neusmiljen do domačih žival! Prav se mu zgodi, da si je pridobil malo častno ime.

Politični ogled.

Vojska na Turškem. Kerim-paša je dobil 22.000 iz Niša in hotel pri Trnjanu 10. sept. odariti čez Moravo, da bi vlezal med Aleksinac in Deligrad. Srbi so mu prehod zabranili; bojevalo se je do trde teme. Med tem je Horvatovič naglo planil od Djunisa po ovinkih v Siljegovae in začel Kerim-pašo od strani in v hrbtu napadati ali zastonj, ker mu je turški general veliko tisoč ravno

iz Niša došlih vojakov nasproti postavil. Drugi den 11. sept. se je boj zopet začel na vseh straneh. Turki pri Trnjanu zopet niso mogli mosta postaviti, pač pa so ga naredili $\frac{1}{2}$ ur nižeje pri Bobovištu in ga s šancami zavarovali ter iz njih okoli 5. ure popoldne marširali proti Deligradu. Srbi so mislili že s strelbo prenehati, ko hrabri Maša-Vrbica s svojimi prostovoljci, črnogorskimi „jataganci“, s handžarom prbne med Turke. Ti so se teh jim nasproti lomastečih Črnogorcev tako prestrašili, da so se takoj v pobeg spustili v šance in čez most tako, da jih nihče ni mogel s handžarom deseči. Naslednje dni 12. 13. 14 in 15. se je večjidel le samo s kanoni strelalo. Srbi nastavljeni v Aleksinacu in v Bujmiru so med tem kraj Morave šli naprej proti Nišu, napravili pri Supovaču most, se združili s Hrvatovičem in tako zajeli Kerim-pašo od vseh strani. To utegne za Turke hudo biti, ker sedaj ne morejo več iz Niša dobivljati streljiva in živeža, kojega jim itak že pomanjkuje. Turški vojaki se živijo večjidel s kuruzinim zrnjem iz srbskih njiv, kolikor jih niso upostošili. Kerim-paša je 12. sept. prosil za mir na 48 ur, ali Črnajev mu ga ni dovolil. — Srbska vojnja ob Drini je precej vojakov morala oddati Črnajevu in se je zato pred Turki, kojih je pri Bjelini in Zvorniku okoli 25.000, umaknila nazaj. Drviš-paša je 11. sept. nekoliko ur daleč vdrl v Črnogoro, ali zagledavši Črnogorce prišedše od dveh strani, je kar pobegnil nazaj v svoje šance. Vstaš Peko-Pavlovič in Musič sta pri Granici pobrala ves živež namenjen Muktar-paše-tovi vojni, mu s Črnogorci vred vzela 5 kanonov in ga imajo pri Grabovačevem brdu zajetega, kakor miš v pasti. — V Bosniji je Despotovič vzel mesto Glamoč. Rus Kiseljev je v Kladovo prignal seboj 300 ruskih oficirjev in vojakov ter zbira bolgarsko legijo; 1200 Bolgarov se je že oglasilo. Kneginja ruska, Šahovskaja, je v Topčideru na lastne stroške napravila špital za ranjence. Po Rumuniji so Srbi dobili 50.000 pušek ostroguš iz Nemškega in 12.000 iz Ruskega; tudi 4 baterije Kruppovih kanonov so za nje na potu. Bubazel, bogat Rus, je v Nižjem-Novgorodu nabral 1000 prostovoljcev in se pelja v Srbijo. Vojni srbski minister da izdelovati 80.000 težkih plaščev in 70.000 črevljev za zimo; mnogo suknja in usnja je naročil v Brnu. Pri Čupriji in Paračinu delajo 25 šanc, da zaprejo Moravino dolino; spleh Srbi se pripravljajo na pozimski boj in ne mislijo s Črnogorci vred poprej odjenjati, dokler ne bodo Slavjani turškega jarma rešeni. Bržčas se začne 26. sept. zopet boj.

Avstrijske dežele. Ustavoverci čedalje bolj upijajo zoper nagodbo z Ogersko in zahtevajo, da se naše dežele od ogerskih popolnem ločijo, le svitli cesar bi naj bili še kralj ogerski. Če pa slavjanski listi takemu razdiranju Avstrije ugovarjajo, tedaj pa pridejo naši e. kr. okrajni glavarji ali tudi ces. kralj. državni pravdniki in pograbiyo take domoljubne liste. Taka se je zgodila „Slo-

vencu" v Ljubljani. — Cesarica se je v soboto iz Miramara peljala čez Pragersko v grad Gödöllő pri Budapeštu. — Na Gališkem postajajo Poljaci nezadovoljni z ustavoverci in se bližajo državno-pravnej stranki. Dunajski ministri so na račun „zlatega“ dolga ali posojila vzeli kot predplačilo (Vorschuss) pri Dunajskih, Berolinskih in Frankfurtskih Judih že 45 milijonov proti 6—8 % obresti. Denar so skoro ves porabili. Pri izdavanju zlate rente bodo jim ostali le kaki 3 milijoni ali pa — nič! — Bosenskim beguncem na Hrvaškem se strašno hudo godi, ker nimajo nobenega zaslužka. Vložili so prošnjo do cesarja, naj se jim da dela in zaslužka ali večja podpora, sicer morajo gladu umirati. —

Vnanje države. Ruskemu caru je za god čestital tudi srbski general Črnajev. Knez Gorčakov mu je v imenu cara odgovoril: „njih veličanstvo, naš car, so mi naročili Vam sporočiti njihovo zadovoljnost za izrečena voščila. Tudi Vas prosijo, vrlejš srbske vojni sporočiti njihovo zadovoljnost in njej povedati, da se jako zanimivajo za junaški boj Srbov proti njihovim sovražnikom.“ Nemški cesar je se z ruskim zvezal in dogovoril, da se Turki iz Evrope še to zimo preženó s pomočjo ruskih vojakov. Nemški cesar bo miren ostal, dokler se avstrijski ne gane za Turke. Tako beremo v nemških listih! Prusi so se menda že navolili „kulturne borbe“ ker skušajo z papežem mir narediti. Bog daj! — Na Italijanskem imajo slabo letino pa strašne dače in zato se na tisoče Lahov izseluje v Ameriko. — V Kandijo je pripeljala angleška ladja mnogo orožja za vstaše. — Turki pošiljajo na rusko mejo v Aziji veliko kanonov in vojakov. — V Severni Ameriki razsaja mrzlca zlatca in pobira na stotine ljudi.

Za poduk in kratek čas.

Freimavrerji, sedanji antikristi.

† III. Kako so freimavrerji k nam prišli. V Avstrijo je freimavrerstvo najpred vpeljal vojvoda lotrinski Franc Štefan, poznejši cesar Franc I. in mož cesarice Marije Terezije. Bil je namreč še le 26letni mladeneč l. 1734. v Haagu na Nizozemskem v ložo sprejet ter seznanjen z bratom freimavrerškim van Swieten-om, kterega je s seboj na Dunaj vzel in ga na čelo avstrijskim šolam postavil. Freimavrerji so že s početka spoznavši mogočni vpliv šol, povsod skušali najpred šole pod svojo oblast dobiti. Na Dunaju so se sedaj freimavrerji tako hitro množili, da so l. 1743. že redne zборе imeli, čeravno je to po postavah bilo prepovedano. Dne 7. marca 1843. je tak zbor policija zasačila in 30 freimavrerjev zaprla. Pobožna cesarica Marija Teresija, spoznavša pogubni namen freimavrerjev, jih je l. 1764 po vseh svojih deželah ostro prepovedala, ali ta prepoved jim ni ravno veliko škodovala, ker je

cesar sam bil na tihem njihov brat in zavetnik in ker je veliko bratov bilo že v najvišjih državnih službah. Očitno se po tej prepovedi pač niso upali več pokazati, zato pa so toliko marljivejše na tihem delali.

L. 1765. je umrl cesar Franc, glavni zavetnik freimavrerjev na Avstrijskem, pa ta zguba jim ni bila na nikako škodo, ker je Marija Terezija še tisto leto za sovladarja proglasila svojega sina Jožefa II., ki je bil ves navzet prostomiselnega duha ter vsled tega namene freimavrerške bolje pospeševal, nego zaviral. Ud freimavrerškega reda pa Jožef II. ni bil nikoli. Velika nevarnost je pretela freimavrerjem l. 1775. V Neapoli so namreč l. septembra omenjenega leta sprejeli freimavrerji v svoj red neko žensko, ki je pa že drugi den po hudih bolečinah umrla. Sploh se je mislilo, da je njena smrt nasledek strašnih skušenj, ktere mora vsak pri vstopu prestati. Kralj Neapolitanski je vsled tega 12. septembra 1775. l. pod ostro kaznijo vse freimavrerške družbe prepovedal in veliko drugih vladarjev ga je posnemalo. Tudi v Avstriji so bili freimavrerji v enaki nevarnosti, toda o pravem času še jim je prišla pomoč iz Berolina. Dne 11. januarja 1876. je bil poslan od velike deželne lože za Nemško Franc pl. Sudthausen na Dunaj, češ, da ima neko pravdo poravnati, prav za prav pa, da bi freimavrerške lože v Avstriji ohranil, in če mogoče z berolinsko ložo v djansko zvezo spravil. To se je takoj pokazalo očitno, ko je Sudthausen 11. maja dobil dovoljenje cesarju Jožefu II. se pokloniti. Pri tem zaslisanju je namreč Sudthausen omenivši najpred svojo pravdo se predrznil „najponižniše pismo velike deželne lože berolinske Njegovemu cesarskemu Veličanstvu predložiti.“ Cesarja je ta predrznost osupnila, da nevoljen reče: „Kaj hočejo gospodje od mene; saj jaz nisem freimavrer? A poslanca te besede niso prestrašile, ampak v svoji drznosti odgovori cesarju s preponižno prošnjo: naj od pruskega kralja ložam dovoljeno zavetništvo tudi za lože avstrijske pripozna. To je res nezaslišana predrznost; toda cesar Jožef, hlepečí po posvetni hvali ga ni zavrnil, ampak poslal je veliki loži v Berlin prijazno pismo z zagotovilom, da se od njega nimajo ničesar hudega bati. Freimavrerji so ga zavoljo tega res hvalili in častili, zraven pa so vedno očitniše delali, vedno drzniše postajali, da je kmalu Jožef II. sam bil prisiljen njihovemu početju jez narediti. Dal je namreč 16. decembra 1785 ukaz, da v enem mestu ne sme več lož biti, kakor dve ali tri, in da se imenik udov in dnevi zborov morajo gosposki naznaniti. To je bilo zadosti, da so vsi freimavrerji zoper Jožefa II. vstali ter ga zapleli v turški boj, v katerem je dobil klico svoje smrtne bolezni.

Ker so pod Jožefom II. freimavrerji do zadnjega časa imeli mir, so se razširili po celem cesarstvu; vseh vkup je bilo 45 lož. Na Dunaju jih